

Қазақтың жері — өскелең ұрпаққа ата-бабамыздың қалдырған аманаты. Аманатқа адалдық танытып, сүйем жерді көздің қарашығындай қорғау оңай шаруа емес. Әсіресе, жерге орналастырушы және жер кадастры маманынан үлкен жауапкершілік пен ұқыптылық талап етіледі.

Жер телімін анықтап, орналастырушы инженер шаруа қожалағының жерін өлшеп, қазығын қағады. Ал, кадастр маманы жердің бағасын, құнын мерзіміне сай есептеп отырады. Бұл мамандарға деген сұраныс әрдайым жоғары.

Алғаш рет инженер ретінде жер өлшеуге Оңтүстік Қазақстан облысының ғылыми зерттеу орталығында 40 жыл

ЖЕР — ЖАС МАМАНҒА АМАНАТ

еңбек сіңіріп зейнетке шыққан ұстазым Жақыпбек Есқараев ағамызбен бірге бардым. Оқиға күні кеше болғандай санамда жаңғырып тұр. Наурыз мерекесі болатын. Ел Наурыз тойына дайындалып жатқан кезде, Жақаң жер өлшеуге дайындалып жүр. Құрал-сайманын түгелдеп, дайындалды. Кабинеттің есігін ашып, көлік дайын екенін айтты. Жиналып жолға шықтық. Бір уақытта Төлеби ауданына кірдік. Табиғаттың бар кереметін осы жерге тұндырып қойғандай. Шаруа мал шаруашылығын кеңейту мақсатында жайылымына 100 гектар жер қосып жатыр екен. Жақаң алғашқы нүктені тауып, қазықты қақты. Кешқұрым жерді өлшеп, төрт қазығын қағып біттік. Ұстазым нүкте-

лерді картаға түсіріп, актіні жердің егесіне ұсынды. Шаруаның қуанышында шек жоқ. Шаруа жұмысының дер кезінде әрі сапалы аяқталғанына қуанып, алғысын білдіріп жатты. Яғни, маман жер телімін дұрыс белгілеп, бөлсе, ешқандай жер дауы тумады.

«Жер дауы — ел дауы» дегенде қазақ бекер айтпаған. Қазақ ұлан ғайыр жеріне көз тіккендер де көп. Бұрын бабаларымыз найзаның ұшымен қорғаса, енді біз білімімізбен қорғауымыз керек. Әрбір маман өз кәсібінің иесі боламын десе, еліміздің «Жер туралы» заңын жатқа білу керек. Шаруа қожалықтар көбейсе, жер бос жатпайды.

Жер ресурстарының құнарлылығы адамдардың іс-әрекетіне тікелей байланысты. Қор-

шаған ортаға зиянсыз технология қолданылса, соғұрлым топырақ ластанбайды. Алайда, бүгінде топырақ сапасы жылдан-жылға төмендеуде. Пестицидтер мен тыңайтқыштар, мұнай өнімдері, өнеркәсіп кәсіпорындарының қорғашан ортаға тастаған қалдықтары, тұрмыстық қалдықтардан келетін залалды 1-2 жылдың көлемінде қалпына келтіру мүмкін емес. Сондықтан жас мамандар алдын алу шараларын жүргізу мен қадағалауды қолға алуы тиіс.

**Г.САНДЫБАЕВА,
М. Әуезов атындағы ОҚУ
«Су ресурстары,
жерге орналастыру және
агротехника»
кафедрасының
оқытушысы**